

**X SIMPOSI INTERNACIONAL EN LÍNIA DE LA XARXA
INTERNACIONAL
DELS GRUPS D'ALT RENDIMENT ACADÈMIC
INTERNACIONAL DE DOCTORAT**

**► El repte invisible: resiliència
psicològica del professorat d'educació
tècnica i professional**

Apostolos Kaltsas

Euskal Herriko Unibertsitate-UPV/EHU

Marc teòric de la resiliència

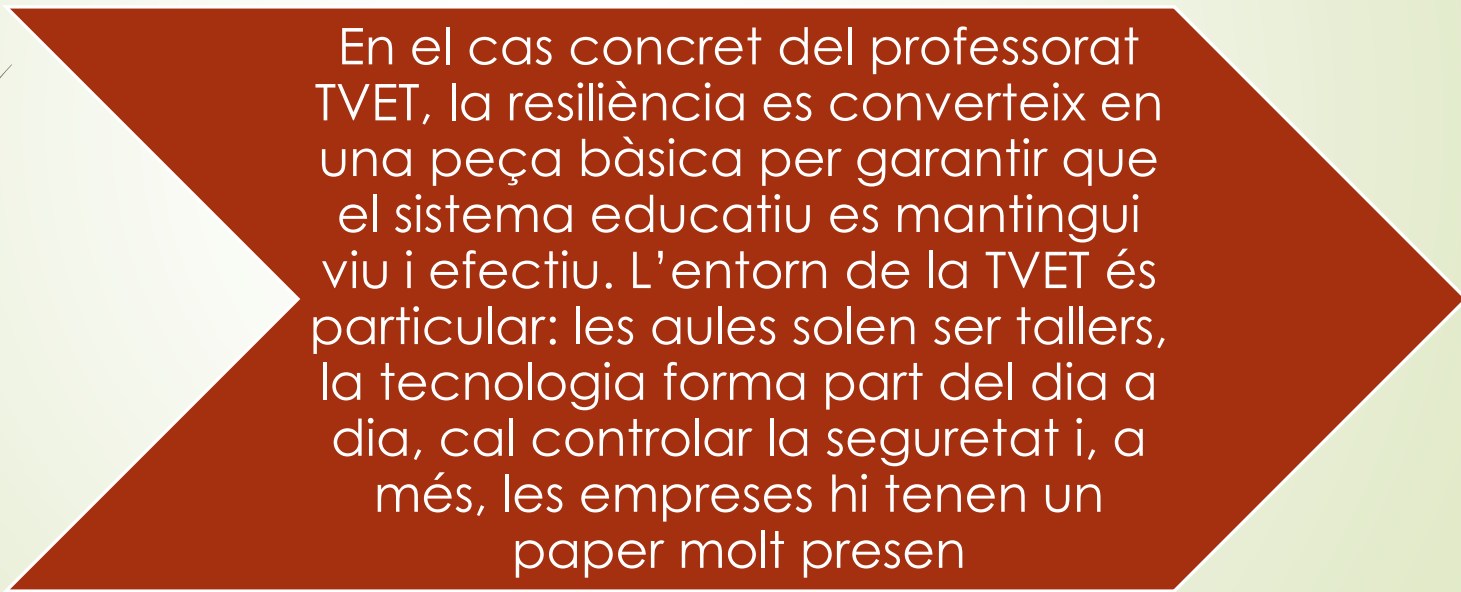

Quan parlem de resiliència docent, no ens referim a una qualitat fixa, sinó a la capacitat de mantenir-se ferm i adaptatiu enmig de les dificultats. Essencialment, és la manera com els docents sobreviuen i es mantenen compromesos, tot i l'estrès i els canvis constants que viuen a l'aula i fora d'ella. No és una qüestió de tenir un do especial; és més aviat un procés que depèn tant d'aspectes personals com de les condicions de l'escola i del context on treballen (Gu, 2018).

La resiliència s'entén com un procés dinàmic que permet mantenir el benestar i l'eficàcia professional davant de situacions d'estrès i de canvi (Gu & Day, 2013; Beltman et al., 2011).

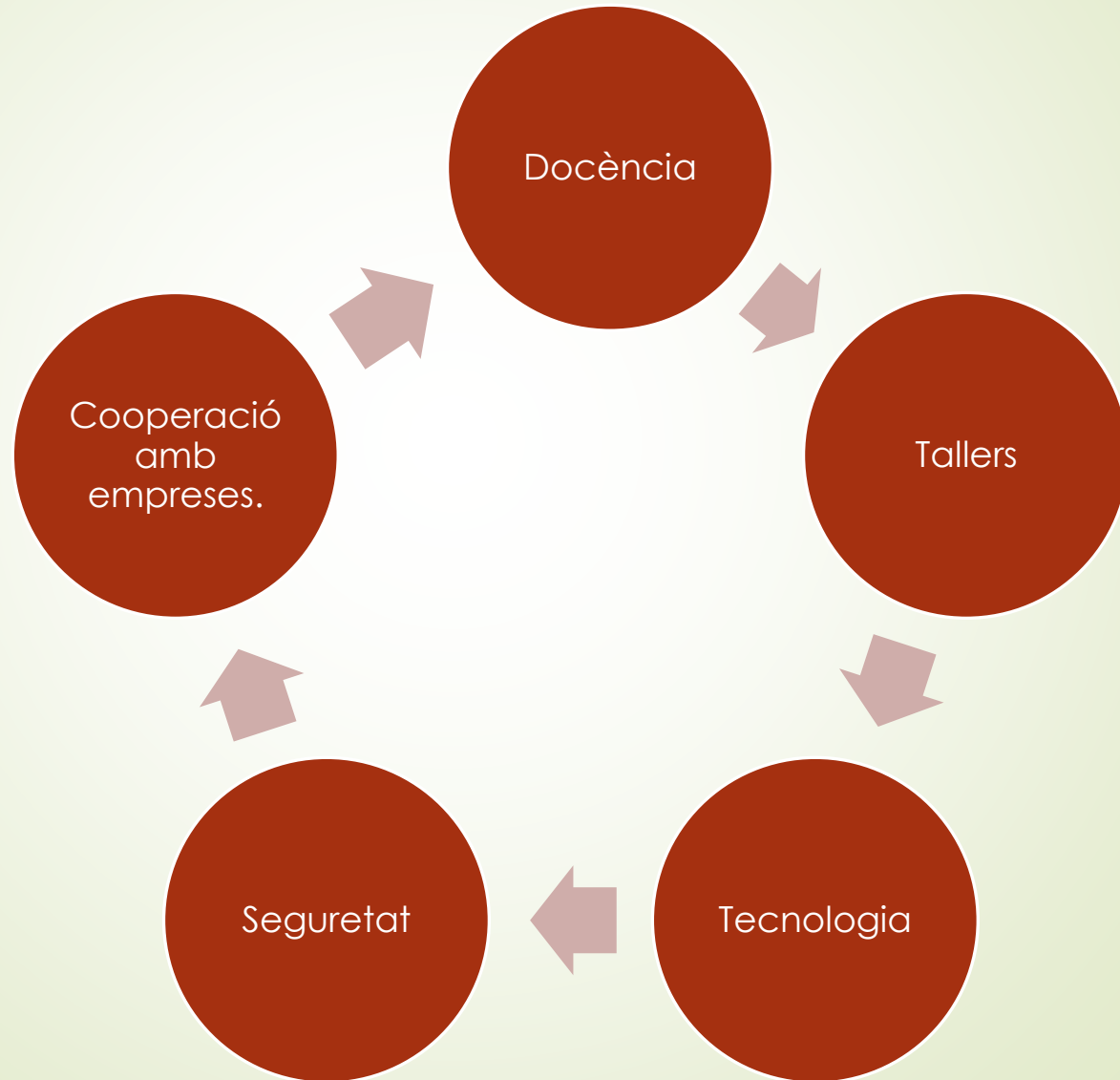

Resiliència psicològica del professorat de formació professional TVET

En el cas concret del professorat TVET, la resiliència es converteix en una peça bàsica per garantir que el sistema educatiu es mantingui viu i efectiu. L'entorn de la TVET és particular: les aules solen ser tallers, la tecnologia forma part del dia a dia, cal controlar la seguretat i, a més, les empreses hi tenen un paper molt presen

Context TVET

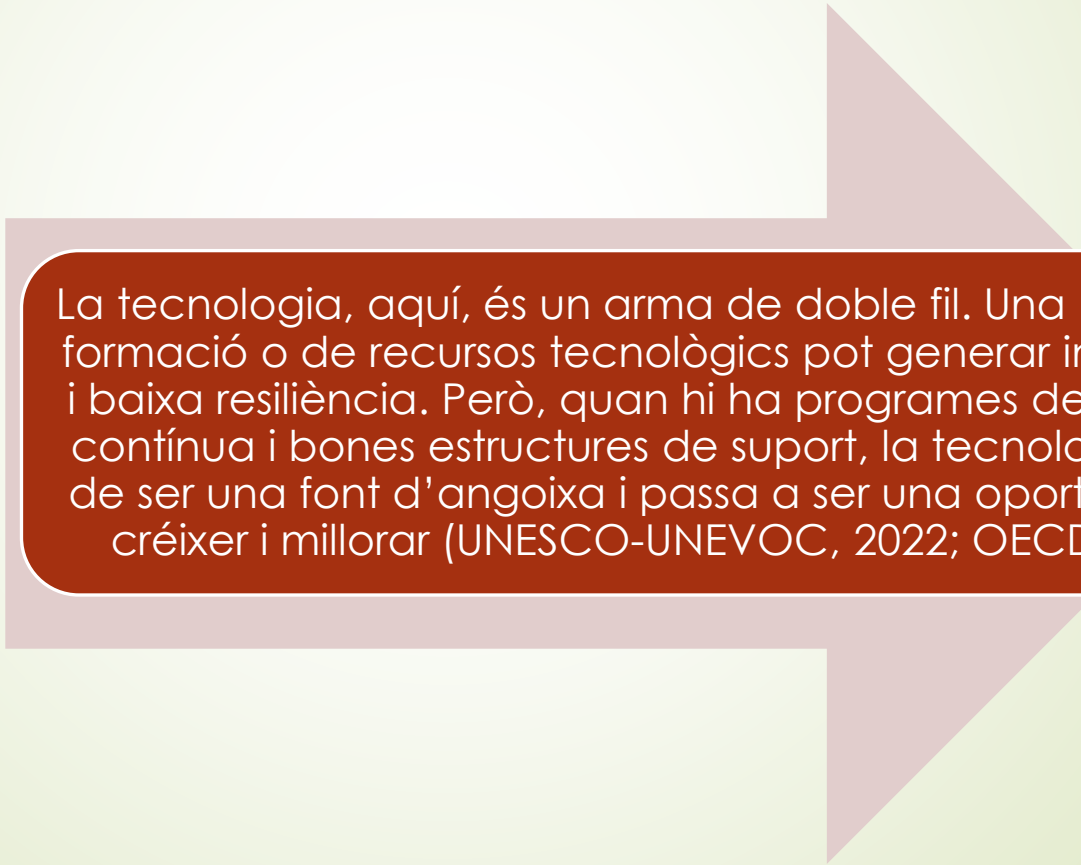
Factors personals

En el cas del professorat d'educació professional (TVET), la necessitat d'una actualització permanent reforça la importància de l'adaptabilitat cognitiva i de la confiança en les pròpies competències tècniques. Molts estudis assenyalen que, quan els docents donen sentit a la seva feina i senten que tenen marge de maniobra, la seva resiliència es reforça (Gu & Day, 2013; Mansfield et al., 2016).

Factors tecnològics

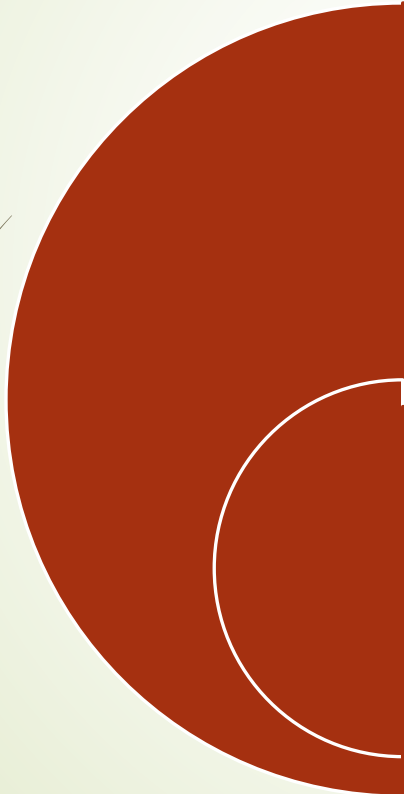
La tecnologia, aquí, és un arma de doble fil. Una manca de formació o de recursos tecnològics pot generar inseguretat i baixa resiliència. Però, quan hi ha programes de formació contínua i bones estructures de suport, la tecnologia deixa de ser una font d'angoixa i passa a ser una oportunitat per créixer i millorar (UNESCO-UNEVOC, 2022; OECD, 2023).

Factors relacionats amb l'alumnat

L'alumnat de la formació professional és d'allò més divers. Molts combinen classes i feina; d'altres tenen trajectòries educatives irregulars o necessiten més ajuda de l'habitual. Això demana que els docents siguin flexibles i dominin l'art de la gestió emocional; no hi ha cap altra manera d'adaptar-se a aquesta realitat tan variada.

Comparació amb educació general

Si comparem amb l'educació general, la diferència salta a la vista. El professorat tècnic carrega amb més responsabilitats, no només docents sinó també industrials i tecnològiques, i està molt lligat als recursos materials i pressupostaris

Quan aquests fallen, la pressió es dispara.

Factors protectors

El factors protectors que més ajuden els docents a suportar-ho tot són el suport entre companys, un lideratge realment inspirador, l'autonomia i la participació en comunitats d'aprenentatge

En els entorns tècnics, la col·laboració entre professors té encara més pes, perquè els tallers i projectes pràctics són tan complexos que resulta impossible resoldre'ls en solitari.

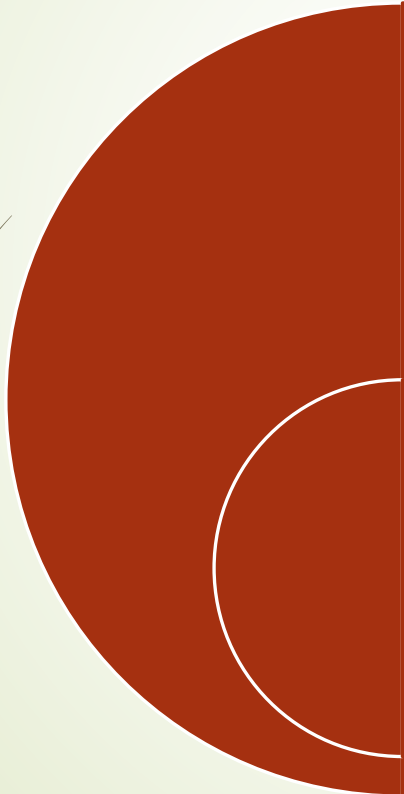
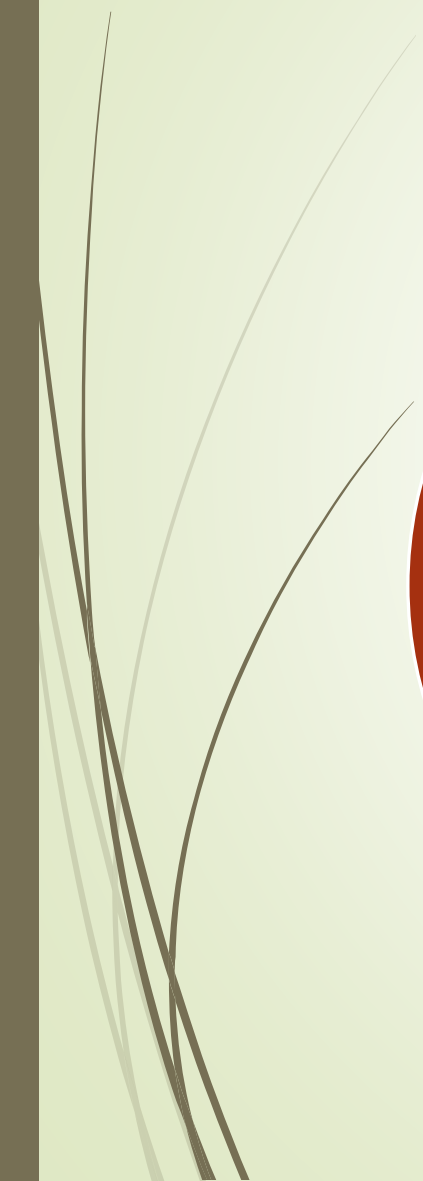
Evidència internacional

Les dades internacionals mostren que el professorat tècnic viu sota molta més pressió que altres docents: feina acumulada, estrès tecnològic i una administració sovint feixuga. Ara bé, també són docents que han après a resoldre problemes ràpidament, a ser flexibles i a pensar amb una mentalitat pràctica..

Polítiques educatives

Pel que fa a les polítiques públiques, cal enfortir la col·laboració amb les empreses a través de marcs sòlids i duradors. El benestar és clau. No pot dependre únicament de la voluntat de cada docent; ha de ser un objectiu de tot el sistema.

En aquest sentit, reduir la burocràcia i potenciar lideratges més participatius són mesures imprescindibles.

Conclusions

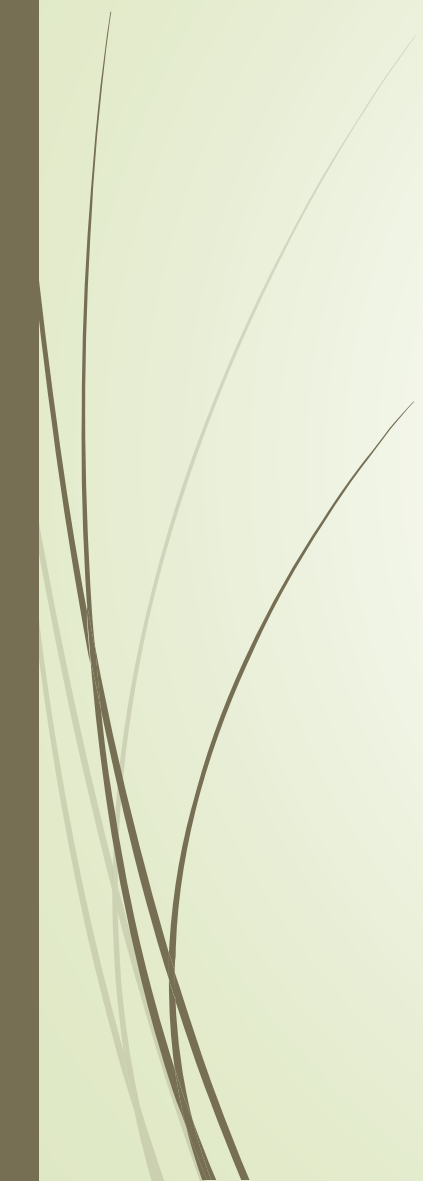
```
graph TD; A((La resiliència psicològica del professorat tècnic és un fenomen complex que depèn de múltiples factors.)) --> B((Si volem una formació professional de qualitat i sostenible a Europa, invertir en els docents tècnics no és opcional; és absolutament necessari. Canvis realitzats:)); B --> C((Per enfortir-la, cal apostar decididament per polítiques específiques, una organització que cuidi els seus docents i una inversió constant.)); C --> A;
```

La resiliència psicològica del professorat tècnic és un fenomen complex que depèn de múltiples factors.

Si volem una formació professional de qualitat i sostenible a Europa, invertir en els docents tècnics no és opcional; és absolutament necessari.

Canvis realitzats:

Per enfortir-la, cal apostar decididament per polítiques específiques, una organització que cuidi els seus docents i una inversió constant.

Gràcies!